

Badanie innowacji w wybranych jednostkach administracji publicznej

w ramach projektu:

Wsparcie systemu monitorowania spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz programowania i monitorowania polityki spójności po 2020. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Ośrodek Statystyki Nauki, Techniki i Społeczeństwa Informacyjnego

Katarzyna Dmitrowicz-Życka

Konsultant

Zespół badawczy

Katarzyna Dmitrowicz-Życka
Ewelina Konarska-Michalczyk
Aneta Malesza
Urszula Orzechowska
Magdalena Orczykowska

Eksperci zewnętrzni:

prof. Anthony Arundel
prof. dr hab. Anna Wziątek-Kubiak

Wsparcie:

Statystycy z Urzędu Statystycznego w Szczecinie
oraz oddziału w Koszalinie i Stargardzie,
Ośrodek Inżynierii Danych w Szczecinie

Plan prezentacji

1. Wstęp
2. Cel i zakres pracy badawczej
3. Uwagi metodyczne
4. Raport kompletności
5. Prezentacja wyników
6. Wnioski końcowe

Wstęp

Cele tematyczne *Polityki Spójności*, m.in:

- ❑ Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji,
- ❑ Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- ❑ Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej.

Wstęp c.d.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju:

- ❑ Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu,

Strategia Sprawne Państwo 2020:

- ❑ Usprawnienie procesu konsultacji oraz inne formy zaangażowania obywateli w rządzenie,
- ❑ Doskonalenie funkcjonowania samorządu terytorialnego,
- ❑ Optymalizacja struktur organizacyjnych administracji rządowej,
- ❑ Efektywne i funkcjonalne urzędy administracji publicznej.

Cel pracy badawczej

1. Opracowanie metodyki badania:
 - a) sposób doboru jednostek do badania,
 - b) zagadnienia objęte badaniem.
2. Pomiar i analiza powszechności wprowadzenia czterech rodzajów innowacji oraz ich efektów, źródeł informacji, metod opracowania innowacji, twórców, systemu motywacji oraz innowacji najbardziej istotnej.

Zakres pracy badawczej

1. Zakres czasowy:

- badanie obejmowało lata 2016-2017
- zrealizowane zostało na przełomie września i października 2018 r.

2. Zakres podmiotowy: komórki organizacyjne wybranych jednostek administracji publicznej:

- administracja rządowa: ministerstwa, urzędy wojewódzkie, inne jednostki administracji centralnej,
- administracja samorządowa: urzędy marszałkowskie, urzędy miast na prawach powiatu.

3. Zakres terytorialny:

- według województw oraz woj. mazowieckie z podziałem na region Warszawski stołeczny i Mazowiecki regionalny.

Zakres pracy badawczej c.d.

4. Zakres przedmiotowy:

- rodzaje innowacji – procesowe, produktowe, w zakresie informacji i komunikacji, wdrażania polityk, strategii,
- rezultaty wdrożonych innowacji: efekty, wydatki, przychody,
- nakłady finansowe i niefinansowe na innowacje: zasoby ludzkie, szkolenia, wsparcie finansowe, sposób wydatkowania, wiedza,
- strategie przy opracowaniu innowacji: metody, współpraca, źródła pochodzenia pomysłów, tworzenie warunków dla rozwoju innowacji,
- innowacje najbardziej istotne,
- innowacje przerwane, zaniechane lub niedokończone.

Uwagi metodyczne

Podręcznik Oslo - zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji (OECD/ Eurostat)

Innowacja:

Zastosowanie nowych lub zmodyfikowanych procesów, produktów, strategii i metod wprowadzonych w instytucji w celu osiągnięcia lepszych rezultatów; innowacyjne metody powinny być nowe lub zmodyfikowane w danej komórce organizacyjnej, mogą być dotychczas stosowane w innych komórkach.

Uwagi metodyczne c.d.

Badania innowacji w sektorze publicznym realizowane w latach 2009-2016

Kraj	Podmiot prowadzący badanie	Zakres podmiotowy	Ilość jednostek
Dania, Finlandia, Islandia, Norwegia, Szwecja	Middle East Political and Information Network (MEPIN)	Administracja publiczna, Edukacja, Opieka zdrowotna	2013
27 krajów Unii Europejskiej	Innobarometer	Administracja publiczna	3699
Wielka Brytania	NESTA – global innovation foundation	Administracja publiczna	175
Australia	APSC - Australian Public Service Commission	Administracja publiczna	10.000
Australia	APSII - Australian Public Service	Administracja publiczna	344
Belgia, Włochy, Hiszpania	OECD	Administracja publiczna	–
Szwecja	Urząd Statystyczny Szwecji	Opieka zdrowotna, Pomoc społeczna	312
Dania	Innovation Barometer	Cały sektor publiczny	1255
Australia i Nowa Zelandia	Uniwersytet	Szkoły wyższe	573

Kartoteka

PKD: sekcja O, dział 84. *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*

- 19 ministerstw,
- 16 urzędów wojewódzkich,
- 12 innych wybranych jednostek administracji centralnej (np. Komisja Nadzoru Finansowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych),
- 16 urzędów marszałkowskich,
- 66 urzędów miast na prawach powiatu.

Raport kompletności

Ostatecznie badaniem objętych było: **3061** komórek organizacyjnych.

Wyszczególnienie	Ankiety złożone	
	liczba	kompletność [%]
Ogółem	2085	69,7
sektor rządowy:	435	56,9
• ministerstwa	176	48,8
• urzędy wojewódzkie	184	77,0
• inne wybrane jednostki administracji centralnej	75	45,5
sektor samorządowy:	1650	74,1
• urzędy miast na prawach powiatu	1371	76,5
• urzędy marszałkowskie	279	64,3

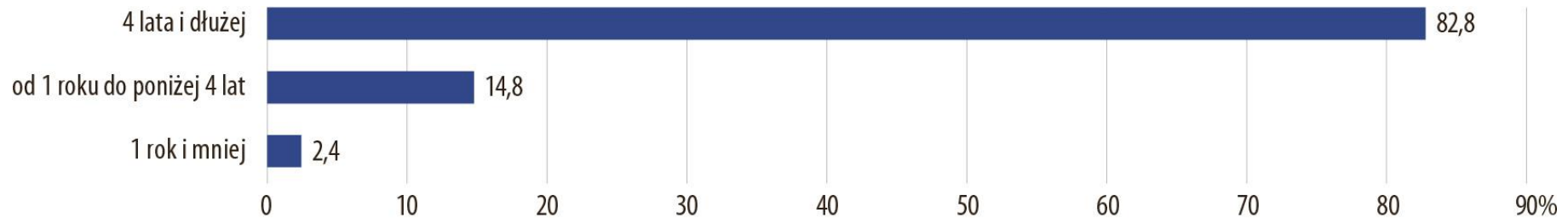
Raport kompletności c.d.

Ogółem: **69,7%**

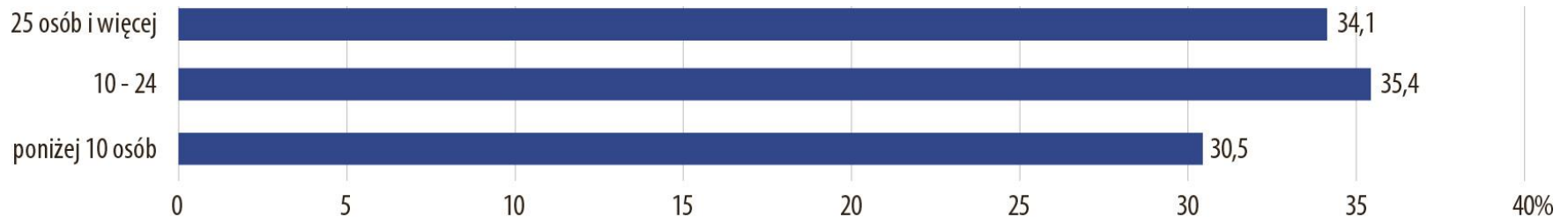
- najwyższy wskaźnik odpowiedzi - woj. podlaskie: 98,3%
- wysokie wskaźniki odpowiedzi >80% - Polska wschodnia i południowa: woj. lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz woj. wielkopolskie
- Najniższy wskaźnik odpowiedzi – woj. mazowieckie: 50,1% (w tym Warszawski stołeczny: 48,4%)
- Niskie wskaźniki odpowiedzi <60% - woj. dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, zachodniopomorskie

Charakterystyka badanych jednostek

Komórki organizacyjne według okresu ich funkcjonowania

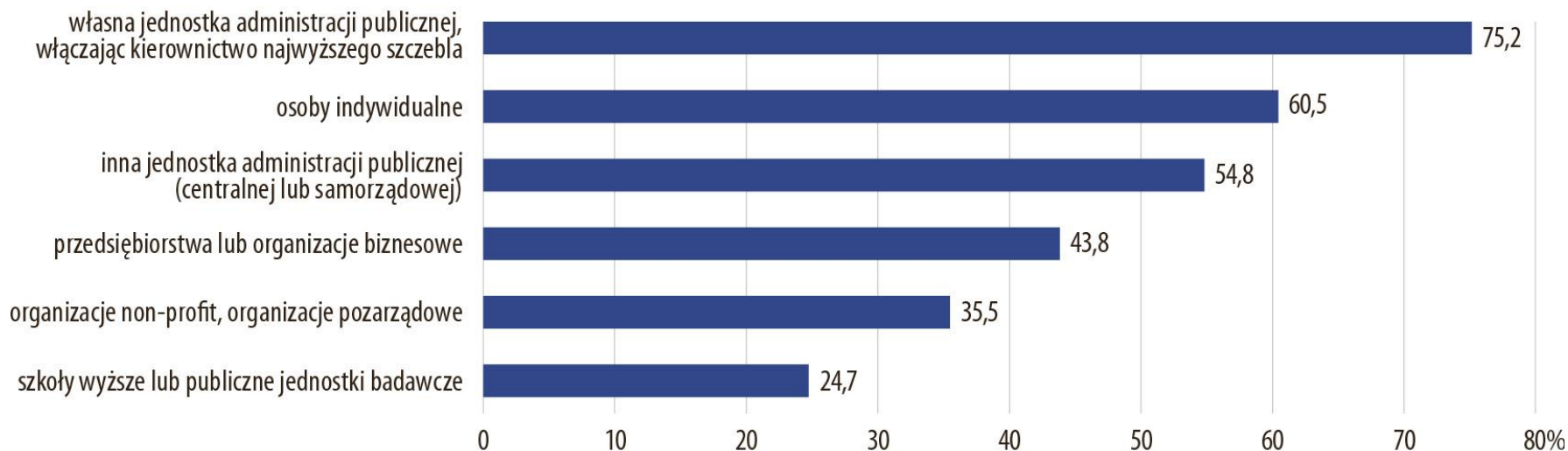

Komórki organizacyjne według liczby pracujących

Charakterystyka badanych jednostek c.d.

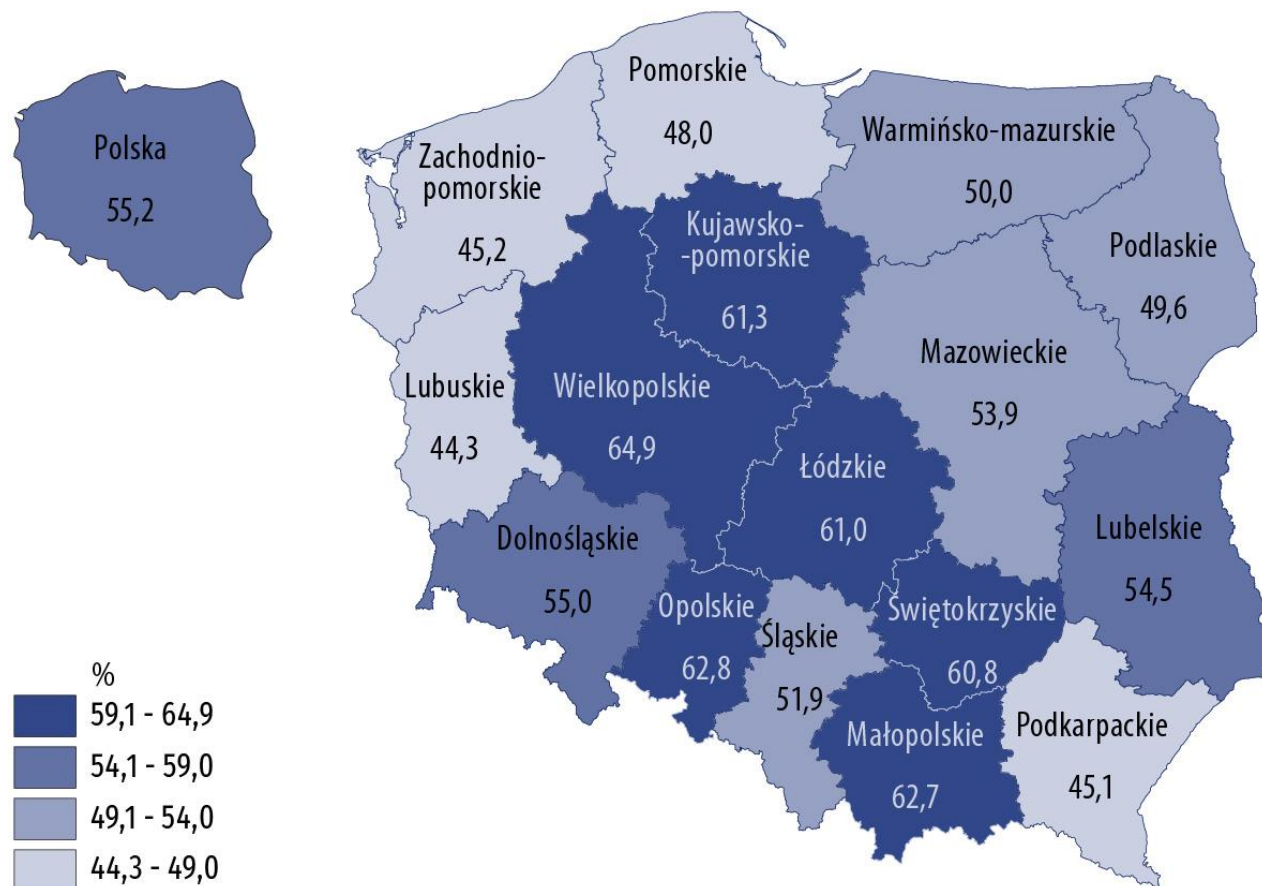
Komórki organizacyjne realizujące usługi według odbiorców ich usług

Aktywność innowacyjna

Ogółem	55,2 %
Sektor rządowy	58,5 %
ministerstwa	63,8 %
urzędy wojewódzkie	50,0 %
inne wybrane jednostki administracji centralnej	66,7 %
Sektor samorządowy	54,3 %
urzędy miast na prawach powiatu	52,0 %
urzędy marszałkowskie	65,6 %

Aktywność innowacyjna c.d.

Rodzaje innowacji

	procesowe	produktowe	informacji i komunikacji	wdrażania polityk, strategii
Ogółem	40,8 %	31,0 %	24,2 %	22,8 %
Sektor rządowy	47,3 %	28,4 %	22,5 %	23,9 %
Sektor samorządowy	39,0 %	31,6 %	24,7 %	22,6 %

Główne innowacje:

- procesowe:
metody organizacji pracy lub podejmowania decyzji - 25%
- produktowe:
wyroby lub oprogramowanie - 18% i usługi na rzecz ludności - 17%
- informacji i komunikacji:
metody konsultowania się z klientami lub interesariuszami - 14%
- w zakresie wdrażania polityk, strategii: opracowano programy, plany w celu osiągnięcia celów polityk, strategii - 18%

Efekty innowacji

- ❑ Innowacje procesowe:
 - poprawa jakości (53%)
 - przyspieszenie obsługi (49%)
 - zastąpienie poprzednio funkcjonujących procesów (41%)
 - ...
 - ograniczenie kosztów (13%)

- ❑ Innowacje produktowe:
 - dostęp do informacji przez klientów (54%)
 - komfort i zadowolenie klientów (52%)
 - czas niezbędny na dostarczenie usługi (50%)
 - ...
 - oferowanie usług dla nowego rodzaju klientów (26%)

Efekty innowacji c.d.

- ❑ Innowacje w zakresie metod informacji i komunikacji:
 - zgodność z obowiązującymi regulacjami (48%)
 - ...
 - udział w konsultacjach (27%)

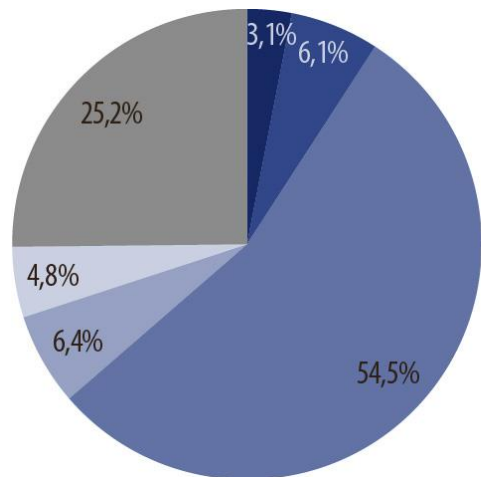
- ❑ Innowacje w zakresie wdrażania polityk, strategii:
 - zdolność realizacji priorytetów i inicjatyw administracji publicznej (51%)
 - ...
 - efektywność kosztowa (23%)

Wpływ innowacji na wydatki i przychody

Innowacje produktowe przynoszące przychody: tak - 7%, nie – 77% komórek org.

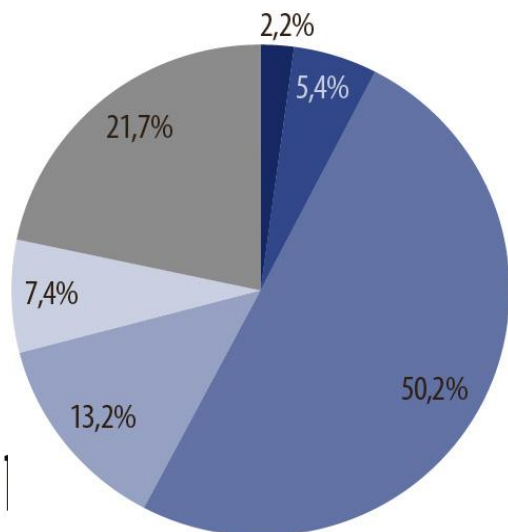
Innowacje procesowe

- wydatki zmniejszyły się o 10% lub więcej
- wydatki zmniejszyły się o nie więcej niż 10%
- bez zmian
- wydatki wzrosły o nie więcej niż 10%
- wydatki wzrosły o 10% lub więcej
- nie wiem / za wcześnie na ocenę

Innowacje produktowe

- wydatki zmniejszyły się o 10% lub więcej
- wydatki zmniejszyły się o nie więcej niż 10%
- bez zmian
- wydatki wzrosły o nie więcej niż 10%
- wydatki wzrosły o 10% lub więcej
- nie wiem / za wcześnie na ocenę

Innowacje przerwane, zaniechane lub niedokończone

11,7 % komórek organizacyjnych nie dokończyło prac nad innowacjami, głównie w regionie Warszawskim stołecznym – 18,5%

Ogółem	11,7 %
Sektor rządowy	14,2 %
ministerstwa	17,0 %
urzędy wojewódzkie	9,8 %
inne wybrane jednostki administracji centralnej	18,7 %
Sektor samorządowy	11,0 %
urzędy miast na prawach powiatu	11,3 %
urzędy marszałkowskie	9,3 %

Innowacje przerwane, zaniechane lub niedokończone c.d.

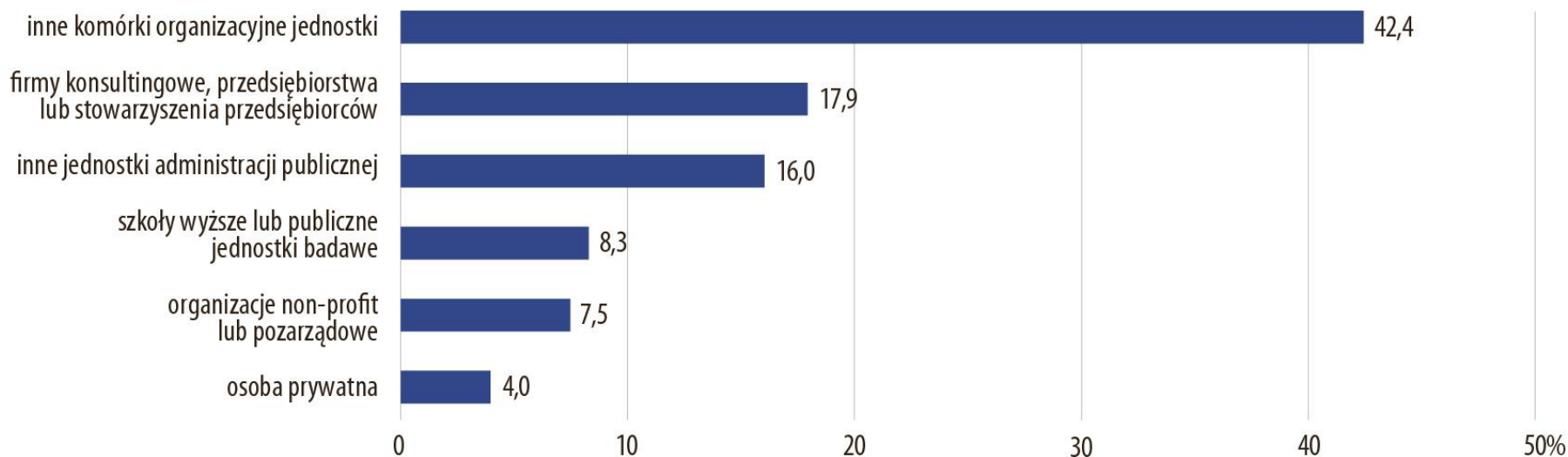
- ❑ Czynniki, które wywarły wpływ na decyzję o przerwaniu, zaniechaniu lub niedokończeniu innowacji (bardzo ważne i ważne):
 - brak odpowiednich funduszy (48%)
 - brak wystarczającej współpracy (36%)
 - wprowadzenie było zbyt trudne/ niewystarczająco przemyślane (30%)
 - brak wsparcia przełożonych wyższego szczebla (27%)
 - wprowadzenie było zbyt ryzykowne (21%)
 - brak wiedzy lub doświadczenia (21%)

Finansowe i niefinansowe nakłady na innowacje

Wyszczególnienie	udział % komórek innowacyjnych (sektory rządowy/ samorządowy)
Odbывwały się regularne spotkania grup w celu opracowania lub wdrożenia innowacji	83,5 % (84% / 83%)
Odbывwały się dedykowane szkolenia w zakresie opracowania, wprowadzania lub wykorzystywania innowacji	61,7 % (55% / 64%)
Otrzymały fundusze przeznaczone na opracowanie lub wprowadzenie innowacji	23,2% (16% / 25%)
Zatrudniali nowych pracowników na stanowiska związane z opracowaniem lub wprowadzaniem innowacji	11,3 %
Poniosły nakłady w celu opracowania lub wprowadzania innowacji, w tym:	39,4 % (36% / 40%)
- na korzystanie z zewnętrznych konsultantów lub firm doradczych	21,2%
- prowadzenie własnych prac B+R	12,0 %

Strategie innowacyjne

Rodzaje podmiotów, które opracowały wdrożone innowacje
(% komórek innowacyjnych)

Strategie innowacyjne c.d.

- ❑ Źródła informacji dla opracowania lub wprowadzenia innowacji (bardzo ważne i ważne):
 - inne komórki organizacyjne jednostki (68%)
 - inne jednostki administracji publicznej (60%)
 - informacje zwrotne od obywateli (53%)
 - ...

- ❑ Czynniki wpływające na podjęcie decyzji o opracowaniu lub wprowadzeniu innowacji (wysokie znaczenie):
 - wprowadzenie nowej polityki, strategii lub priorytetów administracji publicznej (34%)
 - wprowadzenie nowego prawa lub regulacji (36%)
 - wprowadzenie usług cyfrowych (28%)
 - ...

Strategie innowacyjne c.d.

- ❑ Potencjał i możliwości wprowadzenia innowacji (odp. zdecydowanie tak):
 - przełożeni wyższego szczebla wspierają próby wdrażania nowych rozwiązań i uczenia się na błędach (42%)
 - pracownicy są otwarci na wszelkie zmiany i innowacje (39%)
 - określone osoby są dedykowane do pilotowania innowacji od pomysłu do realizacji (30%)
 - ...
 - posiadanie odpowiednich zasobów do opracowania innowacji (12%)
 - istnieje system oceny i opracowywania innowacyjnych pomysłów zgłaszanych przez pracowników (7%)

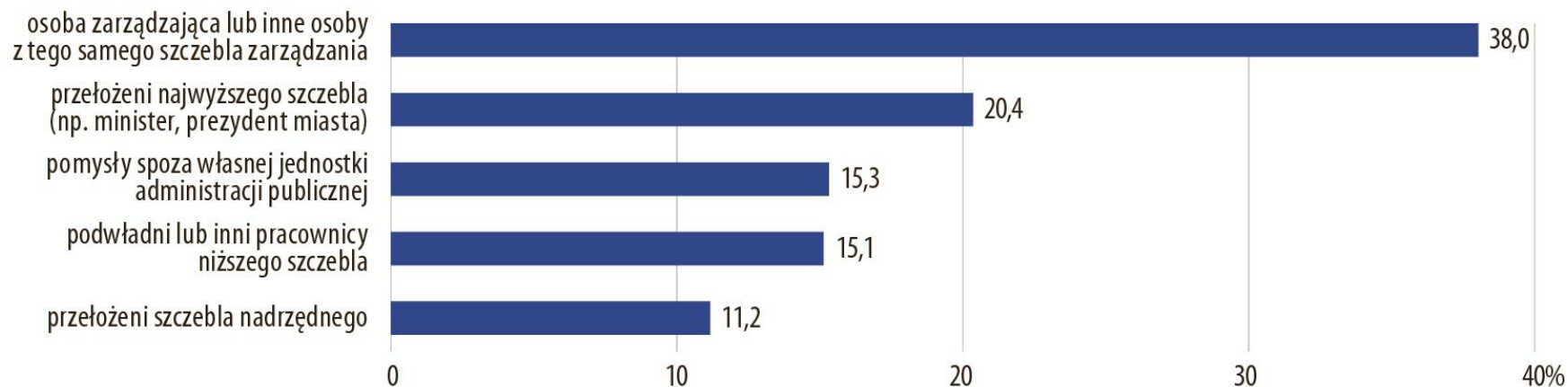
Innowacja najbardziej istotna

Przykłady:

- ❑ innowacje w dziedzinie finansów: automatyzacja procesów księgowania dokumentów, zautomatyzowanie sporządzania przelewów bankowych, rozliczanie podatku VAT;
- ❑ innowacje w funkcjonowaniu jednostki: obieg dokumentów, uproszczenie procesów i procedur funkcjonowania jednostki, system kontroli zarządczej, uproszczenie procedur administracyjnych, rozwój systemów IT;
- ❑ innowacje dotyczące kapitału ludzkiego: szkolenia, szerszy dostęp do informacji, rozbudowa systemów oceny pracowniczej;
- ❑ innowacje dla klientów: system informowania mieszkańców SMS – terminy płatności, ostrzeżenia o zagrożeniach, korzystanie z social mediów w komunikacji z mieszkańcami, płatności mobilne i terminale płatnicze, usprawnienie procesu kontaktu z klientami.

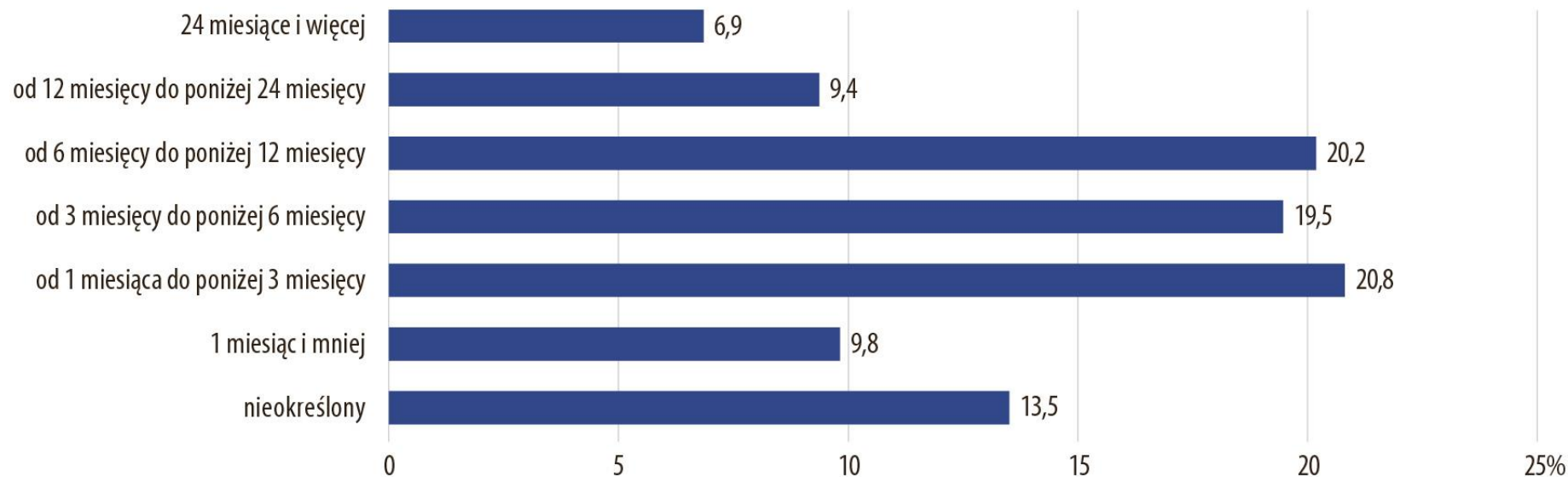
Innowacja najbardziej istotna c.d.

Źródła pochodzenia pomysłów na innowację najbardziej istotną
(% komórek innowacyjnych)

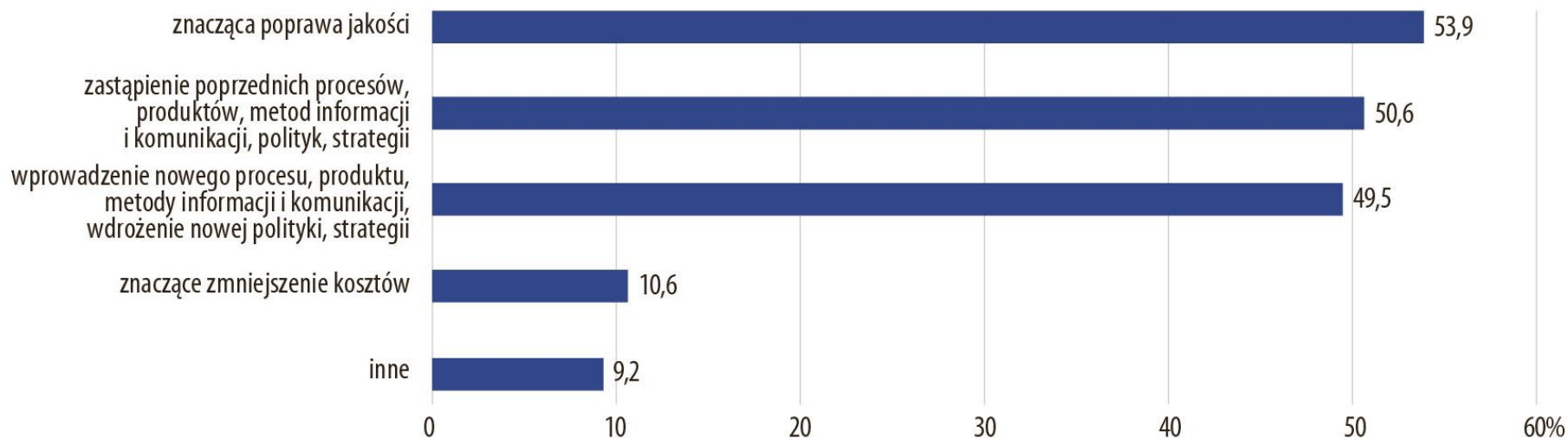
Innowacja najbardziej istotna c.d.

Czas (w osobo-miesiącach) na opracowanie lub wdrożenie innowacji najbardziej istotnej (% komórek innowacyjnych)

Innowacja najbardziej istotna c.d.

Komórki organizacyjne według celów innowacji najbardziej istotnej

Wnioski końcowe

1. Jednostki administracji publicznej w Polsce są innowacyjne
2. Efekty:
 - ✓ jakość usług
 - ✓ przyspieszenie obsługi
 - ✓ lepszy dostęp do informacji
 - ✓ poprawa komfortu klientów w relacji z administracją
 - ✓ istotne wsparcie procesu dostosowania do obowiązujących regulacji prawnych
 - ✓ zwiększenie zdolności realizacji priorytetów i inicjatyw administracji
 - ✓ zasadniczo brak wpływu na przychody i wydatki
3. Innowacje niewdrożone – w 12% komórek – przyczyny:
 - ✓ brak odpowiednich funduszy
 - ✓ brak wystarczającej współpracy

Rekomendacje

Zagadnienia wymagające dalszego dopracowania:

- ✓ stworzenie operatu jednostek do badania tj. komórek organizacyjnych jednostek administracji publicznej
- ✓ zakres podmiotowy: rodzaje jednostek, które brałyby udział w badaniu oraz zdefiniowanie respondenta (komórki organizacyjne vs. jednostki administracji publicznej jako całość, biorąc pod uwagę niejednorodne struktury organizacyjne w administracji publicznej)
- ✓ np. wyspecjalizowane komórki organizacyjne wyższego szczebla w dużych jednostkach administracji publicznej, w mniejszych jednostkach badanie na poziomie dyrektora generalnego jednostki
- ✓ określenie metody doboru jednostek do badania - badanie pełne vs. częściowe (metoda losowania)
- ✓ zakres przedmiotowy badania: ilość i rodzaj poruszanych zagadnień z zastosowanego w badaniu formularza - we współpracy z odbiorcami danych w zależności od potrzeb instytucji kształtujących politykę działalności administracji publicznej

Więcej informacji: stat.gov.pl

<http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/statystyka-dla-polityki-spojnosci/>

Katarzyna Dmitrowicz-Życka

Konsultant

Ośrodek Statystyki Nauki, Techniki, Innowacji i Społeczeństwa Informacyjnego